

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)

της 20ής Ιουλίου 2017*

«Προδικαστική παραπομπή – Δικαστική συνεργασία σε αστικές υποθέσεις – Κανονισμός (ΕΚ) 44/2001 – Άρθρο 9, παράγραφος 1 – Άρθρο 11, παράγραφος 2 – Διεθνής δικαιοδοσία σε υποθέσεις ασφαλίσεων – Ευθεία αγωγή του ζημιωθέντος κατά του ασφαλιστή – Αγωγή του εργοδότη του ζημιωθέντος, εργοδότη ο οποίος είναι οργανισμός δημοσίου δικαίου και ο οποίος έχει την ιδιότητα του εκ του νόμου εκδοχέως των δικαιωμάτων του υπαλλήλου του, κατά του ασφαλιστή του εμπλεκόμενου οχήματος – Υπεισέλευση στα δικαιώματα»

Στην υπόθεση C-340/16,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής απόφασεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Oberster Gerichtshof (Ανώτατο Δικαστήριο, Αυστρία) με απόφαση της 25ης Μαΐου 2016, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 16 Ιουνίου 2016, στο πλαίσιο της δίκης

Landeskrankenanstalten-Betriebsgesellschaft - KABEG

κατά

Mutuelles du Mans assurances – MMA IARD SA,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους L. Bay Larsen, πρόεδρο τμήματος, M. Βηλαρά, J. Malenovský, M. Safjan (εισηγητή) και D. Šváby, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Bobek

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Landeskrankenanstalten-Betriebsgesellschaft – KABEG, εκπροσωπούμενη από τον H. H. Toriser, Rechtsanwalt,
- η Mutuelles du Mans assurances – MMA IARD SA, εκπροσωπούμενη από τον M. Angerer, Rechtsanwalt,
- η Ιταλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την G. Palmieri, επικουρούμενη από τον F. Di Matteo, avvocato dello Stato,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από την M. Heller και τον M. Wilderspin,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 18ης Μαΐου 2017,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 9, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2001, L 12, σ. 1), σε συνδυασμό με το άρθρο 11, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού.
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της Landeskrankeanstalten-Betriebsgesellschaft – KABEG (στο εξής: KABEG), που είναι οργανισμός δημοσίου δικαίου, έχει την έδρα της στο Klagenfurt am Wörthersee (Αυστρία) και διαχειρίζεται νοσηλευτικά ιδρύματα, και της Mutuelles du Mans assurances – MMA IARD SA (στο εξής: MMA IARD), ασφαλιστικής εταιρίας με έδρα στη Γαλλία, σχετικά με αγωγή αποζημιώσεως την οποία άσκησε η KABEG, λόγω της εκ μέρους της εξακολουθήσεως καταβολής αμοιβής σε έναν από τους υπαλλήλους της κατά την περίοδο της προσωρινής ανικανότητάς του προς εργασία συνεπεία τροχαίου ατυχήματος, το οποίο συνέβη στην Ιταλία και στο οποίο εμπλέκονταν ο ως άνω υπάλληλος και ένα αυτοκίνητο όχημα καλυπτόμενο, ως προς την ασφάλιση αστικής ευθύνης, από σύμβαση ασφαλίσεως συναφθείσα με την MMA IARD.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Ο κανονισμός 44/2001

- 3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 11 έως 13 του κανονισμού 44/2001 είχαν ως εξής:
 - «(11) Οι κανόνες δικαιοδοσίας πρέπει να παρουσιάζουν υψηλό βαθμό προβλεψιμότητας και να βασίζονται στην αρχή της γενικής δωσιδικίας της κατοικίας του εναγομένου και η δωσιδικία αυτή πρέπει να ισχύει πάντοτε, εκτός από μερικές συγκεκριμένες περιπτώσεις όπου το επίδικο αντικείμενο ή η αυτονομία των μερών δικαιολογεί άλλο συνδετικό παράγοντα. Η κατοικία των νομικών προσώπων πρέπει να καθορίζεται αυτοτελώς ώστε να αυξάνεται η διαφάνεια των κοινών κανόνων και να αποφεύγονται οι συγκρούσεις δικαιοδοσίας.
 - (12) Η δωσιδικία της κατοικίας του εναγομένου πρέπει να συμπληρωθεί από εναλλακτικές δωσιδικίες που θα ισχύουν λόγω του στενού συνδέσμου μεταξύ του δικαστηρίου και της διαφοράς ή για τη διευκόλυνση του έργου της δικαιοσύνης.
 - (13) Στις συμβάσεις ασφάλισης, καταναλωτών και εργασίας [...] είναι σκόπιμο να προστατεύεται ο αδύναμος διάδικος με ευνοϊκότερους για τα συμφέροντά του κανόνες δικαιοδοσίας.»
- 4 Οι προβλεπόμενοι από τον κανονισμό 44/2001 κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας περιλαμβάνονταν στο κεφάλαιο 2 του κανονισμού αυτού, το οποίο αποτελείτο από τα άρθρα 2 έως 31.

- 5 Το άρθρο 2, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού, το οποίο αποτελούσε μέρος του τμήματος 1 του εν λόγω κεφαλαίου 2, τμήματος φέροντος τον τίτλο «Γενικές διατάξεις», όριζε τα εξής:

«Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος κανονισμού, τα πρόσωπα που έχουν την κατοικία τους στο έδαφος κράτους μέλους ενάγονται ενώπιον των δικαστηρίων αυτού του κράτους μέλους, ανεξάρτητα από την ιθαγένειά τους.»

- 6 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού, το οποίο επίσης περιλαμβανόταν στο εν λόγω τμήμα 1, προέβλεπε τα εξής:

«Τα πρόσωπα που έχουν την κατοικία τους στο έδαφος κράτους μέλους μπορούν να εναχθούν ενώπιον των δικαστηρίων άλλου κράτους μέλους μόνο σύμφωνα με τους κανόνες που περιλαμβάνονται στα τμήματα 2 έως 7 του παρόντος κεφαλαίου.»

- 7 Το τμήμα 3 του κεφαλαίου 2 του ίδιου κανονισμού έφερε τον τίτλο «Διεθνής δικαιοδοσία σε υποθέσεις ασφαλίσεων». Το τμήμα αυτό περιελάμβανε τα άρθρα 8 έως 14 του κανονισμού 44/2001.

- 8 Το άρθρο 8 του ως άνω κανονισμού όριζε τα εξής:

«Σε υποθέσεις ασφαλίσεων η διεθνής δικαιοδοσία ρυθμίζεται από το παρόν τμήμα, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 4 και του άρθρου 5 σημείο 5.»

- 9 Το άρθρο 9, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού όριζε τα εξής:

«Ο ασφαλιστής που έχει την κατοικία του στο έδαφος κράτους μέλους μπορεί να εναχθεί:

α) ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους όπου έχει την κατοικία του ή·

β) σε άλλο κράτος μέλος, εφόσον την αγωγή έχει ασκήσει ο αντισυμβαλλόμενος του ασφαλιστή, ο ασφαλισμένος ή ο δικαιούχος, ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου όπου ο ενάγων έχει την κατοικία του [...]

[...]».

- 10 Το άρθρο 10 του ίδιου κανονισμού όριζε τα εξής:

«Ο ασφαλιστής μπορεί επί πλέον να εναχθεί ενώπιον των δικαστηρίων του τόπου όπου συνέβη το ζημιογόνο γεγονός, αν πρόκειται για ασφάλιση αστικής ευθύνης ή για ασφάλιση ακινήτων. Το ίδιο ισχύει αν η ασφάλιση αφορά από κοινού ακίνητα και κινητά που καλύπτονται από το ίδιο ασφαλιστήριο και η προσβολή τους οφείλεται στην ίδια αιτία.»

- 11 Το άρθρο 11, παράγραφος 2, του κανονισμού 44/2001 όριζε τα εξής:

«Οι διατάξεις των άρθρων 8, 9 και 10 εφαρμόζονται σε περίπτωση ευθείας αγωγής του ζημιωθέντος κατά του ασφαλιστή, εφόσον η ευθεία αγωγή επιτρέπεται.»

- 12 Ο κανονισμός 44/2001 καταργήθηκε με το άρθρο 80 του κανονισμού (ΕΕ) 1215/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2012, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2012, L 351, σ. 1). Ωστόσο, δυνάμει του άρθρου 81, δεύτερο εδάφιο, του τελευταίου κανονισμού, αυτός εφαρμόζεται μόνον από τις 10 Ιανουαρίου 2015 και μετά.

Η οδηγία 2009/103/EK

- 13 Υπό τον τίτλο «Υποχρέωση ασφάλισης των οχημάτων», το άρθρο 3 της οδηγίας 2009/103/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Σεπτεμβρίου 2009, σχετικά με την ασφάλιση της αστικής ευθύνης που προκύπτει από την κυκλοφορία αυτοκινήτων οχημάτων και τον έλεγχο της υποχρέωσης προς ασφάλιση της ευθύνης αυτής (ΕΕ 2009, L 263, σ. 11), ορίζει τα εξής:

«Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει, υπό την επιφύλαξη εφαρμογής του άρθρου 5, όλα τα κατάλληλα μέτρα ώστε η αστική ευθύνη, η σχετική με την κυκλοφορία οχημάτων με συνήθη στάθμευση στο έδαφός του να καλύπτεται από ασφάλιση.

Η έκταση της καλυπτόμενης ευθύνης και οι όροι και συνθήκες της καλύψεως καθορίζονται με βάση τα μέτρα που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο.

Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει κάθε κατάλληλο μέτρο ώστε η ασφαλιστική σύμβαση να καλύπτει επίσης:

- α) τις ζημιές που προκαλούνται στο έδαφος των άλλων κρατών μελών, σύμφωνα με τις ισχύουσες νομοθεσίες στα κράτη αυτά·
- β) τις ζημιές που υπέστησαν υπήκοοι των κρατών μελών κατά τη διάρκεια απευθείας ταξιδιού τους μεταξύ δύο επικρατειών, στις οποίες εφαρμόζεται η Συνθήκη, εφόσον δεν υπάρχει εθνικό γραφείο ασφαλίσεως που φέρει την ευθύνη στο έδαφος του κράτους διελεύσεως. Σ' αυτήν την περίπτωση, η ζημία καλύπτεται σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική νομοθεσία περί υποχρεωτικής ασφαλίσεως που ισχύει στο κράτος μέλος εντός του οποίου το όχημα έχει τη συνήθη στάθμευσή του.

Η ασφάλιση που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο καλύπτει υποχρεωτικά και τις υλικές ζημιές και τις σωματικές βλάβες.»

- 14 Το άρθρο 18 της οδηγίας αυτής, το οποίο φέρει τον τίτλο «Δικαίωμα ευθείας αγωγής», προβλέπει τα εξής:

«Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι ζημιωθέντες σε ατυχήματα που έχουν προκληθεί από όχημα το οποίο καλύπτεται από ασφάλιση σύμφωνα με το άρθρο 3 να έχουν δικαίωμα απευθείας αγωγής κατά της ασφαλιστικής επιχείρησης που καλύπτει την αστική ευθύνη του υπευθύνου.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 15 Σε τροχαίο ατύχημα το οποίο συνέβη στην Ιταλία στις 26 Μαρτίου 2011 ενεπλάκη, οδηγώντας ποδήλατο, ένας υπάλληλος της KABEG που έχει την κατοικία του στην Αυστρία καθώς και ένα αυτοκίνητο όχημα που καλύπτεται ως προς την ασφάλιση αστικής ευθύνης από την ασφαλιστική εταιρία MMA IARD. Ο υπάλληλος αυτός υπέστη διάφορες σωματικές βλάβες συνεπεία του ως άνω τροχαίου ατυχήματος.
- 16 Η KABEG άσκησε αγωγή ενώπιον του Landesgericht Klagenfurt (πρωτοδικείο του Klagenfurt, Αυστρία) με αίτημα να υποχρεωθεί η MMA IARD να αποκαταστήσει ζημία ανερχόμενη σε 15 505,64 ευρώ, πλέον τόκων και εξόδων. Η KABEG επισήμανε ότι είχε εξακολουθήσει να καταβάλλει μισθό στον υπάλληλό της, ο οποίος ήταν ζημιωθείς από το τροχαίο ατύχημα, κατά τη διάρκεια της αναρρωτικής αδείας που του χορηγήθηκε κατόπιν της επελεύσεως του εν λόγω τροχαίου ατυχήματος. Επ' αυτού, η KABEG υποστηρίζει ότι υπεισήθε στα δικαιώματα του ως άνω υπαλλήλου να αξιώσει αποζημίωση σε χρήμα μέχρι του ως άνω ποσού.

- 17 Η KABEG φρονεί ότι η κατά τόπο αρμοδιότητα του Landesgericht Klagenfurt (πρωτοδικείο του Klagenfurt) στηρίζεται επί του άρθρου 9, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 44/2001, σε συνδυασμό με το άρθρο 11, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού. Επιπλέον, η KABEG υποστηρίζει ότι η αγωγή που είχε ασκηθεί εκ παραλλήλου από τον υπάλληλό της εκκρεμεί ενώπιον του ίδιου δικαιοδοτικού οργάνου, το οποίο είχε ήδη δεχθεί ότι έχει διεθνή δικαιοδοσία.
- 18 Η MMA IARD προέβαλε ένσταση ελλείψεως διεθνούς δικαιοδοσίας, υποστηρίζοντας ότι το τμήμα 3 του κεφαλαίου 2 του εν λόγω κανονισμού θεσπίζει ένα ιδιαίτερο σύστημα άρσεως των συγκρούσεων δικαιοδοσίας σε υποθέσεις ασφαλίσεων. Κατά την άποψη της MMA IARD, συμφώνως προς την αιτιολογική σκέψη 13 του ίδιου κανονισμού, οι ειδικές βάσεις διεθνούς δικαιοδοσίας που προβλέπονται από το ως άνω τμήμα αποσκοπούν στην προστασία του ασθενέστερου διαδίκου. Κατά την MMA IARD, η KABEG, υπό την ιδιότητα του εργοδότη, δεν μπορεί να επικαλείται τέτοια προστασία.
- 19 Το Landesgericht Klagenfurt (πρωτοδικείο του Klagenfurt) απέρριψε την ως άνω ένσταση για τον λόγο ότι η KABEG, η οποία απλώς έχει υπεισέλθει στα δικαιώματα του υπαλλήλου της, δύναται να επικαλεσθεί το άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 44/2001, σε συνδυασμό με το άρθρο 11, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού εφόσον, κατά το ως άνω πρωτοβάθμιο δικαιοδοτικό όργανο, ένα τέτοιο νομικό πρόσωπο αποτελεί, ανεξαρτήτως του μεγέθους του, τον ασθενέστερο διάδικο σε μια διαφορά στο πλαίσιο της οποίας είναι αντίδικος μιας ασφαλιστικής επιχείρησης.
- 20 Η MMA IARD άσκησε έφεση κατά της ως άνω πρωτοβάθμιας απόφασης ενώπιον του Oberlandesgericht Graz (εφετείο του Graz, Αυστρία), το οποίο, κάνοντας δεκτή την ένσταση, μεταρρύθμισε την ως άνω πρωτοβάθμια απόφαση και απέρριψε την αγωγή. Το εν λόγω δευτεροβάθμιο δικαιοδοτικό όργανο επισήμανε, μεταξύ άλλων, ότι η παραπομπή του άρθρου 11, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού στο άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο β', του ίδιου κανονισμού παρέχει στον ζημιωθέντα, ανεξαρτήτως του αν αυτός είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το δικαίωμα να εναγάγει τον ασφαλιστή ενώπιον του έχοντος διεθνή δικαιοδοσία δικαστηρίου του κράτους μέλους όπου ο εν λόγω ζημιωθείς έχει την κατοικία του ή είναι εγκατεστημένος. Εξάλλου, κατά το εν λόγω δευτεροβάθμιο δικαιοδοτικό όργανο, εμπίπτουν στην έννοια του «ζημιωθέντος» τόσο τα πρόσωπα που ζημιώθηκαν αμέσως όσο και τα πρόσωπα που ζημιώθηκαν εμμέσως.
- 21 Ωστόσο, κατά το εν λόγω δευτεροβάθμιο δικαιοδοτικό όργανο, ένα τέτοιο δικαίωμα δεν αφορά όλους τους ζημιωθέντες. Συναφώς, προκειμένου να προσδιοριστεί αν ένας ζημιωθείς νομιμοποιείται να επικαλεστεί ένα τέτοιο δικαίωμα, θα πρέπει να προσδιοριστεί αν ο εν λόγω ζημιωθείς είναι «ασθενέστερος οικονομικά και λιγότερο έμπειρος από νομικής απόψεως» απ' ό,τι ένας ασφαλιστής αστικής ευθύνης. Κατά το εν λόγω δευτεροβάθμιο δικαιοδοτικό όργανο, τούτο δεν μπορεί να γίνει δεκτό στην περίπτωση ενός οργανισμού δημοσίου δικαίου που διαχειρίζεται τη λειτουργία πέντε νοσοκομείων, όπως είναι η KABEG.
- 22 Η KABEG άσκησε αίτηση αναιρέσεως ενώπιον του Oberster Gerichtshof (Ανώτατο Δικαστήριο, Αυστρία), επικαλούμενη το ότι θα πρέπει να εφαρμοστεί, στην προκειμένη περίπτωση, το άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 44/2001, σε συνδυασμό με το άρθρο 11, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού.
- 23 Κατά το εν λόγω δικαστήριο, αφενός, τίθεται το ζήτημα αν, σε περίπτωση κατά την οποία κριθεί ότι ένας ενάγων δεν χρήζει προστασίας, η αγωγή του μπορεί να χαρακτηριστεί ως αγωγή «σε υποθέσεις ασφαλίσεων», κατά την έννοια του άρθρου 8 του εν λόγω κανονισμού.
- 24 Αφετέρου, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται ως προς τα κριτήρια που επιτρέπουν να στοιχειοθετηθεί η μειονεκτική θέση του εκ του νόμου εκδοχέως των δικαιωμάτων ενός ζημιωθέντος σε σχέση με έναν επαγγελματία ασφαλιστή αστικής ευθύνης.

25 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Oberster Gerichtshof (Ανώτατο Δικαστήριο) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

- «1) Συνιστά “υπόθεση ασφαλίσεως”, κατά την έννοια του άρθρου 8 του κανονισμού 44/2001, η αγωγή που ασκεί ημεδαπός εργοδότης ζητώντας αποζημίωση για ζημία την οποία υπέστη εμμέσως, λόγω της εξακολουθήσεως καταβολής αμοιβής σε εργαζόμενο του που κατοικεί στην ημεδαπή, όταν
- α) ο εργαζόμενος έχει τραυματισθεί σε τροχαίο ατύχημα που συνέβη σε ένα κράτος μέλος (Ιταλία),
 - β) η αγωγή στρέφεται κατά του ασφαλιστή αστικής ευθύνης του οχήματος του ζημιώσαντος που είναι εγκατεστημένος σε άλλο κράτος μέλος (Γαλλία) και
 - γ) ο εργοδότης είναι οργανισμός δημοσίου δικαίου με ίδια νομική προσωπικότητα;

2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα:

Έχει το άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο β', σε συνδυασμό με το άρθρο 11, παράγραφος 2, του κανονισμού 44/2001 την έννοια ότι ο εργοδότης που εξακολουθεί να καταβάλλει αμοιβή δύναται να ασκήσει αγωγή ως “ζημιωθείς” κατά του ασφαλιστή αστικής ευθύνης του οχήματος του ζημιώσαντος ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου όπου έχει την έδρα του ο εργοδότης, εφόσον επιτρέπεται τέτοια ευθεία αγωγή;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

- 26 Με τα ερωτήματά του, τα οποία πρέπει να εξεταστούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 44/2001, σε συνδυασμό με το άρθρο 11, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού, έχει την έννοια ότι ένας εργοδότης εγκατεστημένος σε ένα πρώτο κράτος μέλος, ο οποίος εξακολούθησε να καταβάλλει μισθό σε υπάλληλό του που ήταν απών κατόπιν της επελεύσεως τροχαίου ατυχήματος και ο οποίος υπεισήλθε στα δικαιώματα του εν λόγω υπαλλήλου έναντι της ασφαλιστικής εταιρίας που κάλυπτε την αστική ευθύνη που προέκυψε για το εμπλεκόμενο στο ατύχημα όχημα, η οποία με τη σειρά της είναι εγκατεστημένη σε ένα δεύτερο κράτος μέλος, δύναται, υπό την ιδιότητα του «ζημιωθέντος», κατά την έννοια της τελευταίας αυτής διατάξεως, να ασκήσει αγωγή κατά της εν λόγω ασφαλιστικής εταιρίας ενώπιον των δικαστηρίων του πρώτου κράτους μέλους, εφόσον η ευθεία αγωγή επιτρέπεται.
- 27 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι το τμήμα 3 του κεφαλαίου 2 του εν λόγω κανονισμού θεσπίζει αυτοτελές σύστημα καταμερισμού της δικαιοδοσίας σε υποθέσεις ασφαλίσεων (απόφαση της 12ης Μαΐου 2005, *Société financière et industrielle du Peloux*, C-112/03, EU:C:2005:280, σκέψη 29).
- 28 Όπως ισχύει και στους τομείς που αφορούν τους εργαζομένους και τους καταναλωτές, και όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 13 του κανονισμού 44/2001, η αγωγή σε υποθέσεις ασφαλίσεων χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη μιας ορισμένης ανισορροπίας μεταξύ των διαδίκων (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 26ης Μαΐου 2005, *GIE Réunion européenne κ.λπ.*, C-77/04, EU:C:2005:327, σκέψη 22), την οποία οι διατάξεις του εν λόγω τμήματος αποσκοπούν να διορθώσουν διά της προβλέψεως, ως προς τον ασθενέστερο διάδικο, κανόνων διεθνούς δικαιοδοσίας οι οποίοι είναι ευνοϊκότεροι για τα συμφέροντά του απ' ό,τι οι γενικοί κανόνες (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 17ης Σεπτεμβρίου 2009, *Vorarlberger Gebietskrankenkasse*, C-347/08, EU:C:2009:561, σκέψη 40).
- 29 Οι προβληματισμοί που διατυπώνει το αιτούν δικαστήριο όσον αφορά την απόδοση του χαρακτηρισμού «ασθενέστερος διάδικος» σε εργοδότη στον οποίο εκχωρήθηκαν εκ του νόμου οι αξιώσεις ενός ζημιωθέντος πηγάζουν από τη διαπίστωση, την οποία έχει διατυπώσει το Δικαστήριο, ότι ένας φορέας κοινωνικής ασφαλίσεως στον οποίο εκχωρήθηκαν εκ του νόμου οι αξιώσεις του άμεσα ζημιωθέντος εξαιτίας αυτοκινητικού ατυχήματος δεν μπορεί να προσλάβει τέτοιο

χαρακτηρισμό, ενώ ένας δικαιοδόχος του άμεσα ζημιωθέντος, όπως είναι ένας κληρονόμος, μπορεί να προσλάβει τέτοιο χαρακτηρισμό (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 17ης Σεπτεμβρίου 2009, Vorarlberger Gebietskrankenkasse, C-347/08, EU:C:2009:561, σκέψεις 42 και 44).

- 30 Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο εκθέτει ότι, υπό περιστάσεις όπως αυτές της υποθέσεως της κύριας δίκης, η δυνατότητα ενός εργοδότη ο οποίος έχει υπεισέλθει στα δικαιώματα του υπαλλήλου του να ασκήσει αγωγή κατά του ασφαλιστή αστικής ευθύνης του ζημιώσαντος ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους στο οποίο ο εν λόγω εργοδότης έχει την έδρα του θα διασφάλιζε τον συνεκτικό χαρακτήρα των κανόνων δικαιοδοσίας και, ως εκ τούτου, την προβλεψιμότητά τους και θα συντελούσε στην ορθή απονομή της δικαιοσύνης.
- 31 Επομένως, επιβάλλεται, εν προκειμένω, να εξεταστεί το ζήτημα αν εργοδότης ο οποίος έχει υπεισέλθει στα δικαιώματα του προσώπου που υπέστη άμεσα βλάβη εμπίπτει στην έννοια του «ζημιωθέντος» κατά το άρθρο 11, παράγραφος 2, του κανονισμού 44/2001.
- 32 Όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 47 των προτάσεών του, στο πλαίσιο του κανονισμού 44/2001, η έννοια του «ασθενέστερου διαδίκου» ορίζεται με μάλλον ευρύτερο τρόπο στις υποθέσεις ασφαλίσεως απ' ό,τι στις υποθέσεις των συναπτομένων από τους καταναλωτές συμβάσεων ή στις υποθέσεις των ατομικών συμβάσεων εργασίας.
- 33 Πρέπει επίσης να υπομνησθεί ότι το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι η παραπομπή του άρθρου 11, παράγραφος 2, του κανονισμού 44/2001 έχει ως αντικείμενο το να προστίθενται στον κατάλογο των εναγόντων, ο οποίος περιέχεται στο άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού αυτού, τα πρόσωπα που υπέστησαν ζημία, χωρίς ο κύκλος των προσώπων αυτών να περιορίζεται σε όσα υπέστησαν τη ζημία άμεσα (αποφάσεις της 13ης Δεκεμβρίου 2007, FBTO Schadeverzekeringen, C-463/06, EU:C:2007:792, σκέψη 26, και της 17ης Σεπτεμβρίου 2009, Vorarlberger Gebietskrankenkasse, C-347/08, EU:C:2009:561, σκέψη 27).
- 34 Επιπλέον, όπως επισήμανε το αιτούν δικαστήριο με την απόφασή του περί παραπομπής, η κατά περίπτωση εξέταση του ζητήματος αν ο εργοδότης ο οποίος εξακολουθεί να καταβάλλει τον σχετικό μισθό μπορεί να θεωρηθεί «ασθενέστερος διάδικος» ώστε να είναι δυνατό να εμπίπτει στην έννοια του «ζημιωθέντος», κατά το άρθρο 11, παράγραφος 2, του κανονισμού 44/2001, θα δημιουργούσε κίνδυνο υπέρθεως ανασφάλειας δικαίου και θα αντέβαινε στον σκοπό του εν λόγω κανονισμού, ο οποίος παρατίθεται στην αιτιολογική σκέψη 11 του κανονισμού αυτού, κατά την οποία οι κανόνες δικαιοδοσίας πρέπει να παρουσιάζουν υψηλό βαθμό προβλεψιμότητας.
- 35 Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, δυνάμει του άρθρου 11, παράγραφος 2, του κανονισμού 44/2001, οι εργοδότες που υπεισέρχονται στα δικαιώματα αποζημιώσεως των υπαλλήλων τους μπορούν, ως πρόσωπα τα οποία υπέστησαν ζημία και ανεξάρτητα από το μέγεθός τους και από τη νομική μορφή τους, να επικαλεσθούν τις ειδικές βάσεις διεθνούς δικαιοδοσίας που προβλέπονται στα άρθρα 8 έως 10 του εν λόγω κανονισμού.
- 36 Συγκεκριμένα, ο εργοδότης ο οποίος έχει υπεισέλθει στα δικαιώματα του υπαλλήλου του καθόσον κατέβαλε τον μισθό του τελευταίου κατά τη διάρκεια μιας περιόδου ανικανότητάς του προς εργασία και ο οποίος, υπό την ιδιότητα αυτή και μόνον, ασκεί αγωγή εξαιτίας της ζημίας που ο ως άνω υπάλληλος έχει υποστεί, μπορεί να θεωρηθεί ως ασθενέστερος απ' ό,τι ο ασφαλιστής κατά του οποίου στρέφεται η αγωγή αυτή και, επομένως, μπορεί να θεωρηθεί ότι ο εν λόγω εργοδότης απολαύει της δυνατότητας να ασκήσει την αγωγή αυτή ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους στο οποίο έχει την εγκατάστασή του.

- 37 Συνεπώς, ένας εργοδότης που έχει υπεισέλθει στα δικαιώματα μισθωτού του ο οποίος είναι ζημιωθής εξαιτίας τροχαίου ατυχήματος, και στον οποίο εξακολούθησε να καταβάλλει μισθό, μπορεί, υπό την ιδιότητα του «ζημιωθέντος», να ασκήσει αγωγή κατά του ασφαλιστή του εμπλεκόμενου στο εν λόγω ατύχημα οχήματος ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους στο οποίο έχει την εγκατάστασή του, εφόσον η ευθεία αγωγή επιτρέπεται.
- 38 Επί του τελευταίου αυτού σημείου, πρέπει να επισημανθεί ότι, δυνάμει του άρθρου 18 της οδηγίας 2009/103, εναπόκειται στα κράτη μέλη να μεριμνούν ώστε οι ζημιωθέντες σε ατυχήματα που έχουν προκληθεί από όχημα το οποίο καλύπτεται από ασφάλιση αστικής ευθύνης να έχουν δικαίωμα ευθείας αγωγής κατά της ασφαλιστικής επιχείρησης που καλύπτει την αστική ευθύνη του υπαιτίου.
- 39 Από όλες τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι το άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 44/2001, σε συνδυασμό με το άρθρο 11, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού, έχει την έννοια ότι ένας εργοδότης εγκατεστημένος σε ένα πρώτο κράτος μέλος, ο οποίος εξακολούθησε να καταβάλλει μισθό σε υπάλληλό του που ήταν απών κατόπιν της επελεύσεως τροχαίου ατυχήματος και ο οποίος υπεισήλθε στα δικαιώματα του εν λόγω υπαλλήλου έναντι της ασφαλιστικής εταιρίας που κάλυπτε την αστική ευθύνη που προέκυψε για το εμπλεκόμενο στο ατύχημα όχημα, η οποία με τη σειρά της είναι εγκατεστημένη σε ένα δεύτερο κράτος μέλος, δύναται, υπό την ιδιότητα του «ζημιωθέντος», κατά την έννοια της τελευταίας αυτής διατάξεως, να ασκήσει αγωγή κατά της εν λόγω ασφαλιστικής εταιρίας ενώπιον των δικαστηρίων του πρώτου κράτους μέλους, εφόσον η ευθεία αγωγή επιτρέπεται.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 40 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπόμπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφαινεται:

Το άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, σε συνδυασμό με το άρθρο 11, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού, έχει την έννοια ότι ένας εργοδότης εγκατεστημένος σε ένα πρώτο κράτος μέλος, ο οποίος εξακολούθησε να καταβάλλει μισθό σε υπάλληλό του που ήταν απών κατόπιν της επελεύσεως τροχαίου ατυχήματος και ο οποίος υπεισήλθε στα δικαιώματα του εν λόγω υπαλλήλου έναντι της ασφαλιστικής εταιρίας που κάλυπτε την αστική ευθύνη που προέκυψε για το εμπλεκόμενο στο ατύχημα όχημα, η οποία με τη σειρά της είναι εγκατεστημένη σε ένα δεύτερο κράτος μέλος, δύναται, υπό την ιδιότητα του «ζημιωθέντος», κατά την έννοια της τελευταίας αυτής διατάξεως, να ασκήσει αγωγή κατά της εν λόγω ασφαλιστικής εταιρίας ενώπιον των δικαστηρίων του πρώτου κράτους μέλους, εφόσον η ευθεία αγωγή επιτρέπεται.

(υπογραφές)